

Bemærkninger til lovforslaget.

I. Almindelige bemærkninger.

Efter den kommunale udligningsordning, der blev indført ved lov nr. 282 af 10. juni 1970 med virkning fra finansåret 1971-72, modtager kommuner med et lavere beskatningsgrundlag pr. indbygger end landsgennemsnittet et tilskud til delvis udligning heraf. Tilskuddet finansieres ved bidrag fra staten og kommuner med et højere beskatningsgrundlag pr. indbygger end landsgennemsnittet.

Udligningstilskuddet tager ikke sigte på at give kommunerne fuldstændig dækning for forskellen mellem hver kommunes beskatningsgrundlag og det gennemsnitlige kommunale beskatningsgrundlag. Efter udligningsloven, således som den senest er ændret ved lov nr. 378 af 13. juni 1973, skal udligningen udgøre mindst 35 pct. af forskellen, multipliceret med det gennemsnitlige kommunale skatte-tryk, idet indenrigsministeren med tilslutning fra folketingets finansudvalg dog kan fastsætte et højere udligningsniveau for det enkelte finansår. Finansudvalget har i marts måned 1974 godkendt et udligningsniveau for 1974-75 på 43,3 pct.

Medens det kommunale bidrag til udligningsordningen beregnes som 25 pct. af den nævnte forskel — multipliceret med det gennemsnitlige skatte-tryk — skal staten udrede det resterende beløb. Dette betyder, at enhver forhøjelse af udligningsniveauet udover 35 pct. udelukkende belaster statsbidraget.

Det foreliggende lovforslag går ud på at begrænse kredsen af bidragydende kommuner til kommuner med et højere beskatningsgrundlag pr. indbygger end 125 pct. af landsgennemsnittet. Staten overtager de resterende bidrag, der hidtil har været udredet af kommunerne. Der foreslås ingen ændring i de gældende regler om beregningen af udligningstilskud, der tilkommer kommuner med et lavere beskatningsgrundlag.

Lovforslaget er et led i regeringens samlede oplæg til en ny etape af byrdefordelingsreformen. Etappen omfatter afskaffelse eller nedsættelse af en række procentrefusioner, og med henblik herpå har regeringen fremsat følgende lovforslag:

- 1) Forslag til lov om social bistand (lovforslag nr. 45, fremsættelsen i tidenden sp. 595): statsrefusion foreslås sat til 50 pct. af kommunernes udgifter.
- 2) Forslag til lov om sygehusvæsenet (lovforslag nr. 119, fremsættelsen i tidenden sp. 3254): sygehus-tilskud og tilskud til behandlingsinstitutioner for alkoholskadede foreslås afskaffet.
- 3) Forslag til lov om ændring af lov om offentlig sygesikring (lovforslag nr. 122, fremsættelsen i tidenden sp. 3259): refusion af amtskommunale udgifter foreslås afskaffet og refusion af kommunale udgifter sat til 50 pct.
- 4) Forslag til lov om folkebiblioteker (forslag nr. 92, fremsættelsen i tidenden sp. 2016): statsrefusion foreslås afskaffet.
- 5) Forslag til lov om amtscentraler for undervisningsmidler (lovforslag nr. 90, fremsættelsen i tidenden sp. 1914): statsrefusion på de af lovforslaget omfattede udgiftsområder foreslås afskaffet.
- 6) Forslag til lov om ændring af lov om fritidsundervisning (lovforslag nr. 128, fremsættelsen i tidenden sp. 3481): statsrefusion foreslås afskaffet.
- 7) Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (lovforslag nr. 129, fremsættelsen i tidenden sp. 3483): statsrefusion foreslås afskaffet.
- 8) Forslag til lov om kommuners og amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser (lovforslag nr. 130, fremsættelsen i tidenden sp. 3483): statstilskud opretholdes, og der foreslås indført en generel betalingsordning for amtskommuner og kommuner, således at disse til staten indbetaler et gennemsnitsbeløb pr. elev i statslige og private skoler m.v.

Statens besparelse ved de foreslåede refusionsændringer og -ophævelser forudsættes tilført amtskommuner og kommuner gennem en forhøjelse af tilskuddene efter udgiftsbehovskriterier, jfr. kapitel 2 og 3 i lov nr. 379 af 13. juni 1973 om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner.

Virkningerne af refusionsomlægningerne på de samlede amtskommunale og kommunale skatte-tryk i de enkelte amter fremgår af *kolonne 2* i nedenstående tabel, hvor *kolonne 1* viser skatte-trykkene inden refusionsomlægningen. En forhøjelse af tilskuddene efter objektive udgiftsbehovskriterier som kompensation for refusionsændringerne m.v. vil isoleret betragtet påføre hovedstadsområdet ret betydelige merudgifter, medens skatte-trykket i en række amter vil blive nedsat til et niveau, der ligger under hovedstadsområdets beskatning. For at begrænse denne overudlignende effekt har man overvejet at lade staten overtage det kommunale bidrag til udligningsordningen ud fra den betragtning, at dette bidrag så godt som udelukkende udredes af kommuner i hovedstadsområdet. Imidlertid vil en fuldstændig statsovertagelse af kommunebidragene være til fordel for visse i forvejen særlig velstillede